



# Eiermelding for 2022



Renovasjonsselskapet  
for Drammensregionen IKS

# Eiermelding for 2022

## 1. BAKGRUNN FOR EIERMELDINGEN

Eiermeldingen er utarbeidet med bakgrunn i selskapsavtalen og eierstrategien.

Eierstrategien ble sist revidert i 2016 og uttrykker de forventningene eierne har med sitt eierskap i RfD. Selskapsstrategien for årene 2018-2021 konkretiserer hva styret og selskapet anser som sitt oppdrag etter eierstrategien.

Arbeidet med oppdatert selskapsstrategi ble igangsatt i 2022. Ny selskapsstrategi legges frem til behandling i representantskapet i 2023. Arbeidet med den nye selskapsstrategien dreier seg i stor grad om hvordan RfD skal legge til rette for å realisere eierkommunenes klima- og miljømål. Tiltak for å oppnå EUs krav om 65% materialgjenvinning innen 2035, vil være sentralt i ny strategi.

RfDs samfunnsoppdrag er at selskapet skal sørge for innsamling, sortering og gjenvinning av husholdningsavfall. Det skal vektlegges økt ombruk.

Gjennom selskapsstrategien er følgende forretningsidé definert for selskapet:

### **RfD skaper ressurser i det sirkulære samfunnet gjennom nytenking, ansvarlighet og brukervennlige løsninger.**

Eiermeldingen rapporterer i henhold til gjeldende eierstrategi og selskapsstrategi og gir informasjon om planlagte endringer i tjenestetilbudet samt vesentlige endringer i kostnadsnivået for selskapet.

I henhold til selskapsavtalen vil dette dokumentet gi eierne en beskrivelse av:

- måloppnåelse
- planlagte endringer
- kostnadsnivået
- andre forhold

Denne eiermeldingen bygger på selskapsstrategien og RfDs resultater for 2022.

## 2. MÅLOPPNÅELSE

Selskapsstrategien for 2018–2021 definerte følgende mål for selskapet:

### **Hovedmål 1:**

RfD skal være nytenkende

### **Hovedmål 2:**

RfD skal opptre som en ansvarlig samfunnsaktør

### **Hovedmål 3:**

RfD skal levere brukervennlige løsninger

Nedenfor følger en beskrivelse av hvordan det har vært arbeidet med å oppnå de strategiske målene, og hvilke resultater som er oppnådd.

### **HOVEDMÅL 1: RfD SKAL VÆRE NYTENKENDE**

**RfD skal ta i bruk ny teknologi, ny kunnskap og nye muligheter i utviklingen av fremtidsrettede og brukertilpassede løsninger og tjenester. Fordelene ved digitalisering skal realiseres, med fokus på samarbeid og deling. Innbyggernes og kommunenes fremtidige behov skal stå sentralt i alt vi gjør.**

- Ny digitaliseringsstrategi for RfD for perioden 2022–2025 ble godkjent av styret våren 2022. Hovedmålet for strategien er å øke selvbetjeningsgraden hos innbyggerne gjennom å:
  - Forbedre innbyggertjenester
  - Forbedre interne prosesser
  - Utnytte mulighetene i RfDs data
  - Styrke IKT-infrastruktur
- RfD har i strategiperioden innført et nyutviklet digitalt inngangsbevis på gjenvinningsstasjonene som sikrer innbyggerne fri avfallslevering, samtidig som systemet håndterer betaling fra næringsdrivende og innbyggere fra andre kommuner. Denne ordningen medfører at fri avfallslevering videreføres. For brukere som ikke er komfortable med bruk av smarttelefon og bank-ID tilbys fysiske kort som alternativ.

- Appen «Min Renovasjon», gir informasjon om hentedager og åpningstider. Innbyggerne kan også abonnere på en tjeneste som sender varsel om hentedag på SMS. Innloggingstjenesten «Min side» gir tilgang til selvbetjente løsninger på nett. I dialogen med RfDs kundeservice benyttes chat og sosiale medier aktivt. Det legges alltid vekt på at det skal finnes et papirbasert alternativ for de som ikke ønsker eller er i stand til å bruke digitale løsninger. Etterspørselen etter papirbaserte løsninger blir stadig mindre. Arbeidet med nye og forbedrede digitale løsninger er en kontinuerlig prosess.
- Ombruk er et viktig virkemiddel for å oppnå avfallsreduksjon og det utvikles stadig nye tilbud og løsninger for å bidra til at gjenstander kan brukes på nytt. RfD har ansatt en egen ansvarlig for ombruk og undervisning fra 2022. Ombrukstorget på Mile er under utvikling og er godt besøkt.
- For å oppnå mål om sirkulær økonomi, vil nye behandlingsformer være nødvendig for å sikre materialutnyttelse av råvarer som i dag ikke er mulig å gjenvinne.
- I perioden 2018-2022 har andelen til materialgjenvinning økt fra 46,9 til 52,8 prosent, grunnet bedre sortering og nye behandlingsformer. I 2022 har materialgjenvinningsgraden blitt noe redusert sammenlignet med 2021. Dette skyldes i hovedsak at avfallet fra hytter i Sigdal ble energigjenvunnet i perioden januar til juni, og at mengden innlevert hageavfall var lavere enn tidligere.

#### HOVEDMÅL 2: RfD SKAL OPPTRE SOM EN ANSVARLIG SAMFUNNSAKTØR

**RfD skal være en viktig bidragsyter i den sirkulære økonomien. Selskapet skal være en ansvarlig virksomhet der ansatte både i selskapet og hos samarbeidspartnere opptrer etisk. Bærekraft og overordnede samfunns mål skal være retningsgivende for virksomhetens valg. RfD skal ta lokalt ansvar for oppnåelse av internasjonale mål om sirkulær økonomi, herunder materialgjenvinningsmål for husholdningsavfall på 50 % innen 2020, 55 % innen 2025, 60 % innen 2030 og 65 % innen 2035. Dette er i tråd med mål fastsatt i EUs avfallsdirektiv.**

- Målet om 50 prosent materialgjenvinning innen 2020 ble nådd, og målet om 55 prosent innen 2025 synes nå realistisk. Dette er et viktig bidrag til oppnåelse av lokale, nasjonale og internasjonale mål om sirkulær økonomi.
- Ved to anledninger har styret vedtatt å utføre kjerneoppgaver i egen regi fordi forutsetningene for

konkurranse ikke har vært til stede. Dette ble gjort for drift av gjenvinningsstasjoner i 2020 og for avfallshenting i Sigdal i 2021. Egenregi har gitt gode resultater og sikrer en kontinuitet som er viktig for både ansatte, eiere og kunder.

- I tråd med selskapsstrategien er det utviklet etiske retningslinjer som er tydeliggjort og godt forankret i hele virksomheten. Spesielt er det satt fokus på bevisstheten rundt korrupsjonsproblematikk og ansvarlige innkjøp. Ved alle anskaffelser legges det stor vekt på miljø og samfunnsansvar. På større kontrakter utføres det systematiske kontraktrevisjoner med ekstern bistand.
- Kilden omlastingsstasjon i Øvre Eiker, som ble åpnet i 2020, er et viktig bidrag til miljøvennlig ressursutnyttelse, renere råvarer og redusert sjenanse for omgivelsene. Omlastingen foregår innendørs med noe energi fra eget solcelleanlegg. Anlegget har kapasitet til å ta imot avfall fra hele RfD-området og har erstattet tre mindre utendørs omlastingsstasjoner.

#### HOVEDMÅL 3: RfD SKAL LEVERE BRUKERVENNLIGE LØSNINGER

**Selskapets tjenestetilbud skal måles i innbyggernes tilfredshet. Tjenestetilbudet skal kontinuerlig utvikles og forbedres for å møte innbyggernes behov. Gjennom stordriftsfordeler og samarbeid skal innbyggernes økonomiske interesser ivaretas.**

- Brukerundersøkelser viser at ordningen med fri avfallslevering av husholdningsavfall på gjenvinningsstasjoner settes stor pris på av innbyggerne. Det har vært lagt stor vekt på å muliggjøre en videreføring av denne ordningen. Selv om kostnaden til gjenvinningsstasjoner er inkludert i renovasjonsgebyret, er gebyret fortsatt lavere enn landsgjennomsnittet. Dette skyldes stordriftsfordeler og effektiv drift.
- Kundetilfredshetsundersøkelser viser at innbyggerne er svært fornøyd med RfD. Dette gjelder spesielt gjenvinningsstasjoner, oppsamling hjemme og informasjonen de mottar. På en skala fra 0 til 100 var kundetilfredshet på 80 i den siste undersøkelsen.
- Alle avvik registreres og følges opp systematisk for at tjenesten stadig skal bli bedre. For 2022 ble det registrert og fulgt opp 2986 avvik av ca. 2,6 millioner beholdertømminger.
- Sorteringsgraden er høy noe som indikerer at systemene blir forstått og fulgt av innbyggerne. Det er fortsatt en utfordring at mange kaster mat i restavfallet og dette utgjør den største delen av feilsorteringen. Målet om å redusere feilsorteringen er dessverre ikke nådd. Det vil bli arbeidet videre med tiltak for å redusere omfang på matsvinn og feilsortering.

**HUSHOLDNINGSAV FALL 2022 ETTER BEHANDLINGSFORM (OPPGITT I TONN OG PROSENT).**

2022	Materialgjenvinning	Energiutnyttelse	Annen behandling	Husholdningsavfall totalt	Prosent
<b>Sortert avfall</b>	39 643	9 924	2 194	51 761	70,7 %
<b>Restavfall</b>	-	23 283	-	23 283	29,3 %
<b>Totalt</b>	39 643	33 207	2 194	75 044	-
<b>Prosent</b>	52,8 %	44,3 %	2,9 %	-	-

**RAPPORTERING AV MÅLOPPNÅELSE**

RfD deltar i Avfall Norges Benchmark der selskapets resultater sammenliknes med de største aktørene i Norge. Sammenlikningen viser svært høy måloppnåelse på miljøstandard, kundetilfredshet og tjenestestandard. Materialgjenvinningsgraden på 52,8 prosent er blant de høyeste i landet. På siste side i eiermeldingen vises utviklingen siste fem år på noen konkrete målområder.

**3. KOSTNADSNIVÅ**

RfD har gjennom flere år hatt en gunstig gebyrutvikling. Dette skyldes i stor grad stordriftsfordeler og effektiv drift. RfD har som en stor bestiller, oppnådd gunstige priser på innsamling og behandling. RfD har hatt mulighet til å utføre tjenester i egenregi i de tilfellene konkurranseutsetting gjennom anbud ikke har fungert etter hensikten. Dette har totalt sett gitt en effektiv utnyttelse av ressurser. Figur 2 viser at utviklingen av renovasjonsgebyrer for perioden 2012-2022 har vært svært positiv for innbyggerne. RfDs renovasjonsgebyrer inkluderer fri bruk av gjenvinningsstasjoner, men er likevel lavere enn landsgjennomsnittet.

2022 har vært preget av stor usikkerhet. Blant annet, har krigen i Ukraina presset prisene oppover. Selskapets kontrakter med eksterne leverandører har prisendringsklausuler. Store deler av driftskostnadene er bundet opp i langsiktige kontrakter som reguleres årlig etter prisutvikling i markedene. For 2022 var renovasjonsgebyret lavere enn de faktiske kostnadene. Dette stiller større krav til selskapet når det gjelder kostnadsbevissthet og valg av løsninger.

**4. PLANLAGTE ENDRINGER**

For de kommende år planlegges følgende tiltak og systemendringer:

- I tråd med tidligere vedtatt plan skal alle RfDs gjenvinningsstasjoner oppgraderes til økt kapasitet og funksjonalitet. Disse arbeidene er allerede gjennomført på Mile og Lyngås. Det pågår nå arbeider på Enger gjenvinningsstasjon i Modum og Lerpeveien gjenvinningsstasjon i Drammen. RfD gjennomgår alle planlagte investeringer ut fra en kost/nytttevurdering.
- Lovpålagt renovasjonsordning for hytter er innført i hele RfD-området. Det er innført regler for fritak/unntak og egne gebyrtyper for innlandshytter og små skogshytter.
- Det arbeides løpende med forbedring av innsamlingsordningen, for å imøtekomme både kundeønsker og myndighetskrav. Styret ønsker å styrke stordriftsfordelene, og mener at en utvidelse av geografisk område vil gi en betydelig merverdi både for eierkommunene og innbyggerne. Styret mener at økt regionalt samarbeid er viktig for måloppnåelsen og vil derfor arbeide for dette.
- Det er fra 2023 krav om utsortering av plastemballasje og matavfall. RfD har hatt slik utsortering i mange år, og lovkravet er allerede oppfylt.
- Arbeidet med ny selskapsstrategi er i prosess og representantskapet vil bli orientert våren 2023.



## 5. ANDRE FORHOLD

For noen år tilbake var anbudsprisene på innsamling, transport og behandling unormalt lave grunnet svært høy konkurranse om offentlige oppdrag. Dette medførte at flere leverandører hadde tapsbringende kontrakter. Det var flere konkurser i bransjen. De siste årene har konkurransen vært lavere og prisene vært stigende.

I enkelte tilfeller har konkurransen om oppdrag vært så lav at konkurransen har blitt avlyst. Dette bildet har blitt forsterket i 2022 og så langt i 2023.

Styret vurderer løpende hvilke tjenester som er egnet for konkurranseutsetting og hvilke tjenester som skal utføres i egenregi. En viktig forutsetning for konkurranseutsetting er at det finnes et velfungerende marked og at det oppnås en kostnadseffektiv tjeneste. På områder der disse forutsetningene ikke er oppfylt, vil styret vurdere egenregi eller andre løsninger.

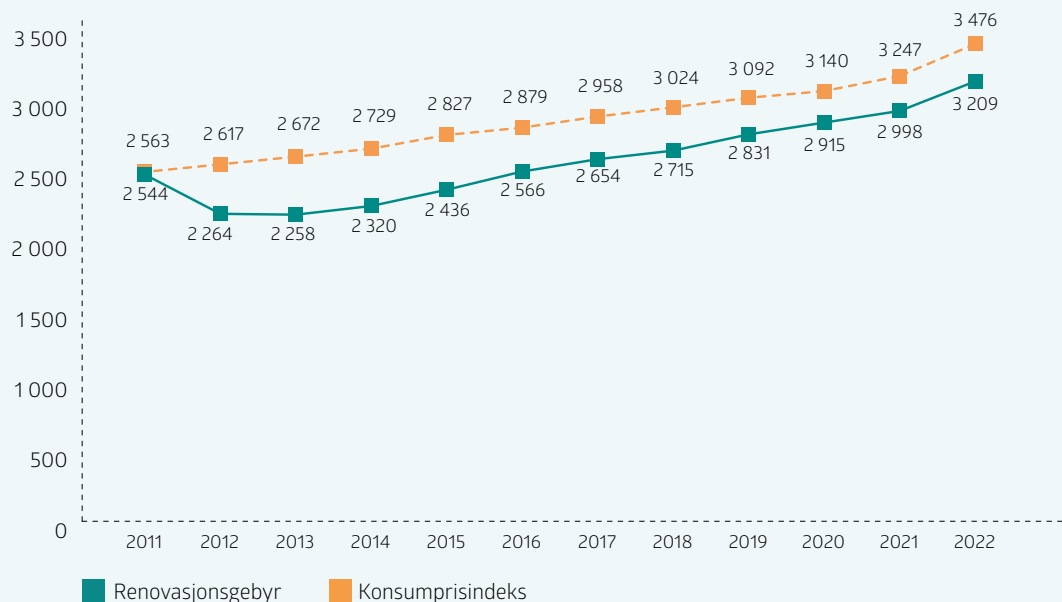
Myndighetene har fra 2022 innført CO<sub>2</sub> avgift på forbrenning av restavfall. Det gir høyere kostnader.

Styret vil løpende søke å kompensere for økte kostnader gjennom å optimalisere stordriftsfordeler og oppnå mest mulig rasjonell drift.

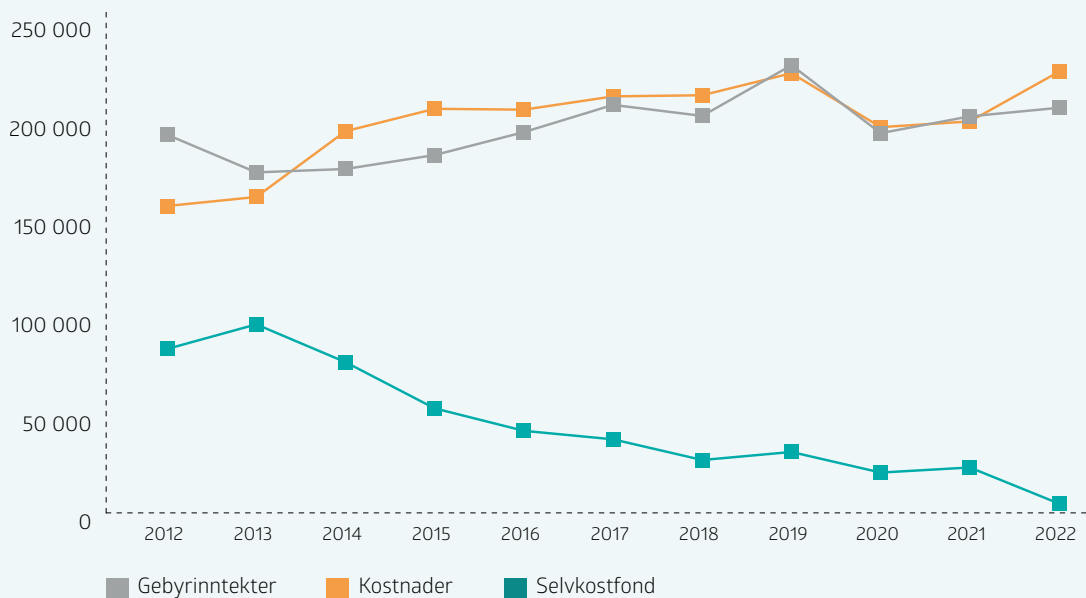
Figur 1: RfDs geografiske område og plassering av driftsenhetene.

**GJENNOMSNTTLIG RENOVASJONGEBYR EKS. MVA**

(Konsumprisindeks oppgitt med 2011 som indeksår)



Figur 2: Standard renovasjonsgebyr i NOK (gjennomsnitt alle RfD-kommuner).

**GEBYRINNTEKTER, KOSTNADER OG SELVKOSTFOND**

Figur 3: Gebyrinntekter, kostnader og selvkostfond i NOK (nedskalert ved kommunereform 2020).

Fra 2020 går Hurum, Røyken, Sande ut av RfD samarbeidet. Dette innebærer at både inntekter og kostnader nedskaleres. Fra 2021 går Sigdal kommune inn i RfD samarbeidet og både inntekter og kostnader økes.

## 6. RESULTATER

Nedenfor ser vi nøkkeltall for selskapets resultater som viser utviklingen de siste fem årene. Disse målene er beskrevet i RfDs selskapsstrategi.

	Siste 5 år	Strategiske mål	Kommentar
<b>Avfallsmengde per innbygger</b>	2018: 510 kg 2019: 504 kg 2020: 503 kg 2021: 480 kg 2022: 445 kg	Avfallsreduksjon er det øverste målet i avfallspolitikken, fordi det er det tiltaket som har størst klimagevinst.	Avfallsmengden per innbygger var 445 kg i 2022. Mengden har vært synkende i flere år, noe som er svært positivt.
<b>Andel restavfall av total</b>	2018: 29,4 % 2019: 28,5 % 2020: 29,5 % 2021: 29,3 % 2022: 31,1 %	Innbyggerne skal oppleve det så enkelt å sortere at maksimalt 25 % av avfallet blir til restavfall.	Andel restavfall har forandret seg lite de siste årene, men det var en liten økning i 2022. Dette skyldes hovedsakelig på grunn av at avfallet fra hyttene i Sigdal ikke ble kildesortert første halvår.
<b>Klimagevinst CO<sub>2</sub>-ekvivalenter pr tonn avfall</b>	2018: 775 kg 2019: 757 kg 2020: 756 kg 2021: 743 kg 2022: 745 kg	Klimanytte av selskapets virksomhet regnes om til CO <sub>2</sub> -ekvivalenter og gir positiv gevinst.	Klimaregnskapet viser at det er betydelig klimagevinst ved virksomheten til RfD. Fra 2021 til 2022 økte klimagevinsten målt per tonn avfall, noe som er positivt.
<b>Feilsortert mat i restavfallet</b>	2018: 27,4 %* 2019: 27,4 %* 2020: 29,5 % 2021: 26,9 % 2022: 26,9 %*	Det er et mål for planperioden at mengden feilsortert mat i restavfallet skal halveres.	Det er fortsatt mye matavfall som kastes i restavfallet. Andelen er marginalt redusert, men målet om halvering er ikke nådd.  * ikke gjennomført måling.
<b>Materialgjenninningsgrad</b>	2018: 47,3 % 2019: 48,9 % 2020: 53,0 % 2021: 53,6 % 2022: 52,8 %	I tråd med EU-mål skal andel materialgjenvinning være minst 50 % innen 2020, 55 % innen 2025, 60 % innen 2030 og 65 % innen 2035.	Målet om 50 % innen 2020 er nådd, og selv om det var en liten nedgang i 2022 anses målet om 55 % innen 2025 som realistisk.
<b>Avvik (avfall ikke hentet)</b>	2018: 1,3 ‰ 2019: 1,2 ‰ 2020: 0,9 ‰ 2021: 1,2 ‰ 2022: 1,2 ‰	Det er et mål at avvik på manglende avfallshenting skal være maksimalt 0,8 promille.	Antall avvik har i flere år vært cirka en promille av antall beholder-tømminger. Dette er lavt, men målet om 0,8 promille er ikke nådd.
<b>Kundetilfredshet</b>	2018: 80 2019: 82 2020: 82 2021: 82* 2022: 80	Det er satt som mål for RfD at kundetilfredsheten skal være 80 eller mer på en skala fra 0 til 100.	Ved forrige måling hadde RfD en kundetilfredshet på 80, noe som er høyt. Målet om 80 eller mer er dermed oppnådd.  *Ikke gjennomført måling.
<b>Gjennomsnittlig renovasjonsgebyr</b>	2018: 2654 kr 2019: 2715 kr 2020: 2831 kr 2021: 2916 kr 2022: 2998 kr	Gjennomsnittlig renovasjonsgebyr skal ha en rimelig utvikling, og ikke være høyere enn landsgjennomsnittet.	Gjennomsnittlig renovasjonsgebyr er langt lavere enn landsgjennomsnittet for Norge, som var 3925 kr i 2022.



Renovasjonselskapet  
for Drammensregionen IKS